

Työllisyyspalvelut

Taisto Tuominen

25.7.2025

kumppanuuspoydat@lahti.fiheidi.kirkonpelto@lahti.fi.

Työllisyyspalveluiden vastaus kannanottoon

Eteläinen kumppanuuspöytä ja Lahden kaupungin vanhusneuvosto toteavat kannanotossaan, että Monitoimikeskus Takataskun toiminnan ylläpitäminen totutussa laajuudessaan ei ole mahdollista alati vähenevien toimintaresurssien takia. Kannanoton laatineet tahot toivoivat vastausta kannanottoonsa.

Monitoimikeskus Takatasku on nykyisin profiloitunut erityisesti ikäihmisiä palvelevaksi toimintakeskukseksi, joka tarjoaa kodikkaan ja turvallisen ympäristön, tukea ja apua arjen haasteisiin erityisesti Lahden ikääntyvälle väestölle. Kannanoton laatijoiden mukaan edellä mainitut palvelut halutaan säilyttää, mutta niiden toteutuminen on mahdollista vain, jos käytettävissä on riittävä määrä henkilökuntaa toimintaa pyörittämään.

Monitoimikeskus Takatasku on toiminut vuosien saatossa myös paikkana, joka on tarjonnut työttömille työpajatoimintaa, lahtelaisille erilaisia aktiviteetteja, retkiä, edullista ruokaa ja tärkeän kohtaamispaikan. Käytännössä Monitoimikeskus Takatasku on ollut fyysinen toteutuspaikka, mutta palvelujen tuottamiseen tarvittavat resurssit ovat tulleet muualta mm. seurakunnan ja kaupungin työllisyyspalvelujen toimesta.

Tällä hetkellä Takataskussa työskentelee kolme Lahden kaupungin työntekijää elinvoiman palvelualueelta (2 työllisyyspalvelujen vastuualueelta ja 1 kaupunkikulttuurin vastuualueelta). Merkittävässä roolissa Monitoimikeskus Takataskun toiminnan mahdollistamisessa ovat olleet työllisyyspalveluista ohjatut palkkatukityössä ja oppisopimuksella työskennelleet henkilöt, jotka ovat olleet pääsääntöisesti Lahden kaupungille palkattuja määräaikaista työntekijöitä. Tämän lisäksi

Takatasku on toiminut työkokeilu- tai harjoittelupaikkana työttömille. Lisäksi Takataskussa on ollut opiskeluihin liittyvissä harjoitteluissa opiskelijoita.

Monitoimikeskus Takataskun käyttämien tilojen vuokran on maksanut Lahden kaupunki

Eduskunta hyväksyi ja tasavallan presidentti vahvisti lakipaketin julkisten työvoima- ja yrityspalveluiden uudelleen järjestämisestä maaliskuussa 2023. Sen mukaisesti julkisten työvoimapalveluiden järjestämisvastuu työ- ja elinkeinotoimistoilta siirtyi kunnille 1.1.2025. TE-palveluista tuli vuoden 2025 alussa osa jokaisen kunnan lakisääteisiä tehtäviä ja osa jokaisen kunnan peruspalveluja. Työvoimaviranomaisena Lahden kaupunki ei voi myöntää palkkatukea itselleen ja näin sijoittaa henkilöitä työskentelemään Monitoimikeskus Takataskuun. Sen sijaan Lahden kaupunki voi myöntää palkkatukea esimerkiksi seurakunnalle tai muulle yleishyödylliselle yhteisölle. Palkkatuki ei kata kaikkia palkkauksesta syntyviä kustannuksia. Tämän mahdollisuus on tuotu esille Toimintakeskus Takataskun ohjausryhmässä viime vuosina työllisyysjohtajan tilannekatsauksessa.

Työllisyyspalveluiden siirrossa kunnalle koko työllisyyttä hoitava organisaatio uudistettiin Lahden työllisyyspalveluissa käytyjen yhteistoimintaneuvottelujen myötä. Uudistuksessa muuttui myös työllisyyspalvelujen rahoitus tapahtuvaksi valtionosuuksien kautta ja kuntien rooli työttömyysturvan rahoituksessa kasvoi aikaisemmasta.

Toimintaympäristössä tapahtuneilla muutoksilla ja työllisyystilanteen heikkenemisellä on ollut merkittäviä vaikutuksia työllisyyspalveluiden toimintaan alkuvuonna 2025. Organisaation muutostilanne on aiheuttanut sen, että työkokeilijoiden ohjautuminen Monitoimikeskus Takataskuun on väliaikaisesti vähentynyt, mikä sinällään on valitettavaa. Työkokeilijoita on ollut turvaamassa Monitoimikeskus Takataskun ravintolatoimintaa, siivouspalvelua ja aulapalveluissa tapahtuvaa asiakaspalvelua. Alkukesästä tietoomme on tullut, että siivouspalvelut on ulkoistettu, joten työkokeiluun ohjaaminen siltä osin ilmeisesti päättyy joka tapauksessa. Työkokeilujen ohjaukseen työllisyyspalvelut voivat vaikuttaa ja ohjausta tehostetaan, kunhan Monitoimikeskus Takataskun kesätauko päättyy. Työkokeilijoiden käyttö edellyttää kuitenkin sitä, että työpaikassa työskentelee henkilöstöä palkkatyösuhteessa, eikä työkokeilijoilla korvata

palkkatyöntekijöitä.

Työttömyysetuuksien rahoitusmalli on nykyisin ns. kannustava rahoitusmalli, jossa kunnan rahoitusvastuu työttömyysetuuksien osalta kasvaa työttömyyden pitkittyessä. Uudistuksen tavoitteena on kannustaa kuntia aktiivisemmin edistämään työllisyyttä ja puuttumaan työttömyyteen varhaisessa vaiheessa. Kunnan maksuosuus alkaa jo 100 työttömyysetuuden maksupäivän jälkeen ja kasvaa työttömyyden pitkittyessä. Kunnat vastaavat työttömyystukien rahoituksesta myös siltä ajalta, kun työtön on työllistymistä edistävässä palvelussa esim. koulutuksessa tai työkokeilussa. Rahoitusmalliin liittyvistä syistä työllisyyspalvelut linjaavat entistä tarkemmin asiakkaiden palveluiden kestoja ja asiakkaat pyritään ohjaamaan mahdollisimman vaikuttaviin palveluihin. Mikäli työttömän työllistämiseen käytetään palkkatukea, niin kyseinen työsuhde ei kerrytä työssäoloehtoa palkkatukijakson ajalta. Työssäoloehdon täyttyminen liittyy ansiopäivärahan tai peruspäivärahan saamiseen.

Työvoimaviranomainen voi ohjata asiakkaan työkokeiluun ammatinvalinta- ja uravaihtoehtojen selvittämiseksi tai työmarkkinoille paluun tukemiseksi (laki työvoimapalveluiden järjestämisestä 380/2023.) Työkokeilun kesto on lain mukaan enintään 6 kk. Lahden kaupungin työllisyyspalveluiden linjauksen mukaan työkokeilujakso on enintään 3 kk saman työkokeilupaikan järjestäjällä, jotta ensimmäinen työkokeilupaikka ei kuluttaisi koko oikeutta tapauksessa, jossa se ei johda suoraan työllistymiseen. Takatasku on tarjonnut työkokeilumahdollisuuksia erityisesti heikommin suomea osaaville maahanmuuttajataustaisille työnhakijoille, mikä on ollut tämän kohderyhmän asiakkaille merkittävä mahdollisuus saada kokemus työelämästä. On toivottavaa, että tätä toimintaa voidaan edelleen jatkaa.

Olisi tärkeää, että Monitoimikeskus Takataskun toimintamahdollisuudet saataisiin vakiinnutettua. Toimintaympäristön muutosten myötä Monitoimikeskus Takataskun nykyisiä rakenteita ja toimintoja tulee kuitenkin tarkastella kriittisesti ja on tärkeää löytää kohteita, joita kehittämällä päästään rakentamaan toiminnalle taloudellisesti vakaampaa pohjaa. Työllisyyspalvelut eivät voi ottaa enempää toiminnallista vastuuta Monitoimikeskus Takataskusta nykyisen rahoitusmallin määritelmässä

työllisyyspalveluiden toiminnan resursseja ja tavoitteita. Tunnistamme Monitoimikeskus Takataskun toiminnan tärkeänä osana Lahden kaupungin osallisuus- ja yhteisöllisyystyötä sekä työllisyyden edistämistyötä.

Taisto Tuominen, työllisyysjohtaja